

Sygn. akt II Cz 822/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Siuta

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 10 października 2013 r. w S.

sprawy z powództwa A. G.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki

na postanowienie Sąd Rejonowy SzczecinPrawobrzeżei Zachód w Szczecinie

z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt IC 288/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 822/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie oddalił wniosek A. G. o zwolnienie od kosztów sądowych.

Uzasadniając powyższe orzeczenie Sąd zwrócił uwagę, iż opłata stosunkowa od wniesionego pozwu wynosi kwotę 2276 zł, zaś z informacji ze złożonego oświadczenia majątkowego wynika, iż osiąga dochód w wysokości (...)zł netto. Na miesięczne wydatki powódki składają się opłaty związane z mieszkaniem - 417 zł, opłaty za gaz - 35 zł, opłaty za prąd - 60 zł, wyżywienie - 800 zł, środki czystości i kosmetyki - 100 zł, rehabilitacja - 200 zł, zobowiązania pożyczkowe i kredytowe – 445 zł, leki - 200 zł. Sąd podkreślił również, iż powódka na podstawie decyzji z dnia 30 marca 2012 roku otrzymała od ubezpieczyciela kwotę 600 zł, której część mogła przeznaczyć na dochodzenie roszczeń w wyższej wysokości. Ponadto ubezpieczyciel przyznał powódce kwotę 400 zł tytułem wizyty u psychologa, kwotę 80 zł tytułem poniesionych kosztów badania (...), kwotę 33 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do psychologa i na badania oraz kwotę 150,78 zł tytułem poniesionych kosztów leczenia. Sąd I Instancji zaznaczył, iż fakt spłaty rat kredytu nie zaliczają się do niezbędnych kosztów utrzymania powódki, a ten wydatek nie ma też pierwszeństwa przed kosztami sądowymi.

W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, że powódka może bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania ponieść koszty przedmiotowego postępowania o zapłatę.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu złożyła strona powodowa zaskarżając je w całości.

Strona skarżąca orzeczeniu temu zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, poprzez przyjęcie, iż nie zachodzą przesłanki do zwolnienia powódki z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych, a nadto błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za postawę orzeczenia, dotyczących sytuacji materialnej powódki, polegający na bezpodstawnym przyjęciu, iż powódka jest w stanie ponieść koszty sądowe w całości bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. W konkluzji swojego zażalenia, strona skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez zwolnienie jej od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie w całości. Strona skarżąca podniosła, iż jej sytuacja finansowa i majątkowa szczegółowo opisana we wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, uniemożliwiła zgromadzenie (zaoszczędzenie) niezbędnych środków wymaganych do pokrycia m.in. opłaty od pozwu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie strony powodowej okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Przeprowadzając kontrolę instancyjną zaskarżonego orzeczenia wymaga przypomnieć, iż strony co do zasady zobowiązane są do ponoszenia kosztów procesu, w którym biorą udział, a w orzeczeniu kończącym postępowanie sąd rozstrzyga kwestię która ze stron ostatecznie koszty te pokrywa. Zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 j.t. z późn zm.) opłacie podlega pismo, jeżeli przepis ustawy przewiduje jej pobranie. Jeżeli zaś dane pismo podlega opłacie to w myśl art. 126² § 1 k.p.c. sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek tego pisma przed uiszczeniem należnej opłaty. Natomiast zwolnienie od kosztów sądowych, o którym mowa w ustawie z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest instytucją wyjątkową, która uzależniona jest od niemożliwości poniesienia tych kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. W związku z tym ubiegający się o takie zwolnienie winien złożyć stosowne oświadczenie, z którego taka niemożność wynika. Należy przy tym podkreślić, iż niemożność poniesienia kosztów sądowych w całości lub w części musi mieć charakter obiektywny, na który osoba ubiegająca się o takie zwolnienie nie ma realnego wpływu. Tym samym zarówno o poszczególnych wydatkach, które zalicza się do kategorii koniecznych do utrzymania siebie i rodziny, jak też o ich wysokości nie decyduje subiektywne przekonanie wnioskodawcy. Zgodnie z powszechnym stanowiskiem judykatury ubiegający się o zwolnienie od kosztów sądowych winien w każdym wypadku poczynić starania w zakresie oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego (...)(...)). Jednocześnie w orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że jeżeli konieczność poniesienia przez osobę ubiegającą się o zwolnienie od kosztów sądowych była wcześniej przewidywana, niezbędne jest, w miarę istniejących możliwości, gromadzenie środków finansowych koniecznych na pokrycie przewidywanych kosztów sądowych (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia (...))

Przenosząc powyższe uwagi na grunt rozpatrywanej sprawy Sąd Okręgowy stwierdza, iż wynikająca z przedłożonego przez powódkę oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, nie daje podstaw do przyjęcia, że nie jest ona w stanie ponieść kosztów sądowych, tj. obecnie opłaty od pozwu w wysokości 2276 zł, bez uszczerbku w koniecznym utrzymaniu siebie i rodziny. W pierwszym rzędzie zwrócić uwagę należy, iż różnica pomiędzy miesięcznymi dochodami powódki, a opłatą od pozwu wynosi 243 zł. Zauważyć w tym miejscu należy, iż od momentu wypadku, tj. od 12 stycznia 2012 roku do dnia wniesienia pozwu, tj. 5 lutego 2013 roku minęło ponad rok. W tym czasie, mając na uwadze miesięczne wydatki wskazane w oświadczeniu majątkowym, powódka była w stanie zaoszczędzić kwotę przewyższającą opłatę od pozwu. Zdaniem Sądu, A. G., winna bowiem liczyć się z koniecznością wystąpienia z roszczeniem będącym przedmiotem w niniejszej sprawie pozwu na drogę postępowania sądowego, a tym samym z poniesieniem kosztów sądowych tego postępowania.

Podkreślić również należy, iż twierdzenie powódki, że środki uzyskane tytułem zadośćuczynienia nie mogą być w ogóle brane pod uwagę przy ocenie możliwości poniesienia przez stronę opłaty sądowej, nie ma usprawiedliwionych podstaw. Przy ocenie tej sąd powinien mieć na względzie wszelkie dochody strony, a istota tej oceny sprowadza się

do pytania, czy i w jakim zakresie - uwzględniając konkretną sytuację - strona może przeznaczyć znajdujące się w jej dyspozycji środki majątkowe na pokrycie opłaty sądowej bez uszczerbku w zakresie koniecznego utrzymania jej i najbliższej rodziny. Z tego punktu widzenia rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego, uznające - na tle całokształtu sytuacji powódki - za możliwe przez powódkę pokrycie kosztów procesu z otrzymanej sumy zadośćuczynienia nie nasuwa zastrzeżeń. Zatem zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy słusznie oddalił w omawianym przedmiocie wniosek A. G..

W świetle powyższych rozważań, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)

(...)